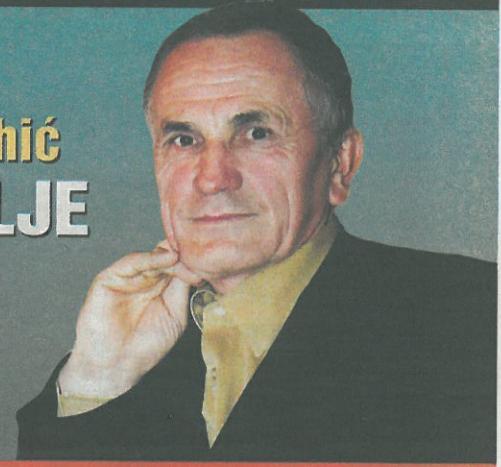

Pogledi

Mustafa Spahić
KUDA DALJE
I KAKO?

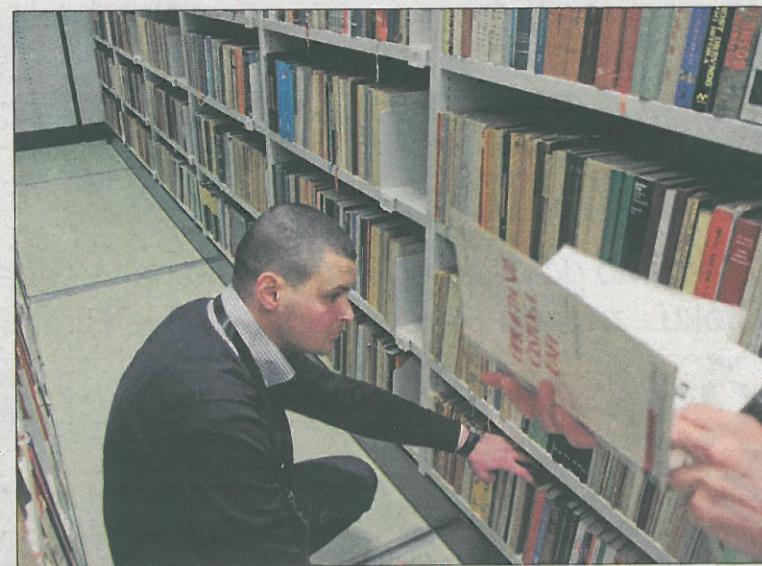

Gazi Husrev-begova biblioteka

**365
DANA
U NOVOJ
ZGRADI I
478
GODINA
POSTOJANJA**

Izloženi su i stari tarihi

RUKOPISI
Gazi Husrev-beg je poklonio pet ustanova vezanih za knjigu, a danas se u biblioteci nalazi, kako je već istaknuto, vrlo vrijedna rukopisna, tiskana, fotografска, arhivska i druga grada

Pažnju je privukla i izložba poštanskih marki

Osman Lavić, vrijeme je ispisalo svoje

postala je pridruženom članicom Univerziteta u Sarajevu prije dvije godine, saznat ćemo od rektora UNSA prof. dr. Muhamrema Avdišpahića, koji je prisustvovao programima priređenim za Dan Gazi Husrev-begove biblioteke, koji će nam, između ostalog, kazati da Sarajevo ponovo postaje grad biblioteka. Pored toga što imaju pridruženu članicu, u "februaru ćemo konačno da objavimo međunarodni tender za završetak glavnog projekta izgradnje univerzitske biblioteke..."

Sejdalija Gušić, direktor Historijskog arhiva Sarajevo, kaže da imaju jako dobru suradnju s Gazi Husrev-begovom bibliotekom, a rezultat toga su i dva kataloga osmanskih rukopisa iz njihove zbirke, a za potrebe Muzeja GHB biblioteke izdvojili su kopiju jedne emername, upravo one Gazi Husrev-bega.

Šta to držite u ruci, pitamo Osmana Lavića, bibliotečkog savjetnika u GHB biblioteci, koji je trenutno s naj-

dužim radnim stražom u ovoj izuzetnoj značajnoj i važnoj ustanovi.

- Jedan fragment sidžila, protokola kadije Šerijatskog suda koji je ovde vodio, saznajemo. A na stranica tog protokola pored onoga što je ispisano u njemu, i vrijeme je ispisalo svoje

Govoreći o bibliotečkom fondu, Osman Lavić će nam kazati da su najznačajnija djela "koja su naši ljudi pisali ili prepisivali na ovim prostorima", te da bāštine jedan veliki dio takvih djela, ostvarenja ljudi koji su "izučavali nauke u Istanbulu, Meki i Medini ili u drugim islamskim centrima, a onda se vraćali ovde, otvarali škole, medrese, otvarali ili osnovali biblioteke, predaval na medresama, širili znanje..."

No, pored sidžila, uočavamo i neke druge rukopise. Oštećeni su. A o čemu je riječ? O tome da se potvrđuje ono što se i čulo na svečanosti obilježavanja Dana Gazi Husrev-begove biblioteke, a to je da se sve više i vi-

še u biblioteku donosi ono što se čuvalo desetljećima, ali i stoljećima.

Porodični arhivi

A u biblioteci se rukopisi čuvaju u vrlo kvalitetnim i odgovarajućim prostorima i uvjetima za čuvanje starih knjiga, kojima se poklanja velika pažnja. "Imamo sada i laboratoriju za njihovo konzerviranje, liječenje, čišćenje, tako da nam je prioritetno da sakupljeni materijal koji je očuvan ovđe u poslednjih pet stotina godina na ovim prostorima, kvalitetno čuvamo, obezbijedimo njihovo dugotrajno trajanje za generacije koje dolaze poslije nas," kaže Lavić.

Podsjetit će još jedanput bibliotečki savjetnik Osman Lavić, da su osnovni fondovi GHB-a rukopisi koji su uvakufljeni od pojedinaca ili kolektiva, te da je "posebno taj intenzitet porastao nakon svečanog otvorenja prošle godine, 15. januara, nakon otvaranja biblioteke za javnost. Imamo, recimo, 100-150 rukopisa koji su za samo jednu godinu poklonjeni.

Došli su ovde kao poklon naših ljudi koji su čuvali te rukopise... Naravno, vrlo je važno da imamo pojačan priliv porodične arhive... porodica koje su stotinama godina ljubomorno čuvala sve dokumente vezane za historiju određene porodice..."

Saznati ćemo što je sve do smještaja biblioteke u novu zgradu urađeno. Tako je npr. izdato 15 kataloga rukopisa... i sve se to nalazi u bibliotekama BiH, regionala i svijeta.

A ko su glavni korisnici bibliotečkih usluga? To su studenti Sarajevskog

univerziteta.

"Maloprije ste mogli čuti da je samo u prošloj kalendarskoj godini bilo oko pet hiljada novih članova GHB-a. Dolaze studenti drugih fakulteta koji rade seminarske, diplomske, magistrske i doktorske radnje. Imamo ovdje posebnu čitaonicu, tzv. istraživačku čitaonicu, koja ima mikročitače, kompjutere."

A nekad je, kad je biblioteka radila u uvjetima u kojima je radila, bilo 400-500 članova. Također, i nekadašnja čitaonica je bila znatno manjeg kapaciteta od ove današnje.

U modernom zdanju Gazi Husrev-begove biblioteke nalazi se i Muzej, u kojem se čuvaju artefakti koji se odnose na historiju pismenosti u BiH, islamsku tematiku, kao i opću kulturnu prošlost BiH.

Muzej se sastoji od nekoliko zbirki, koje privlače pažnju posjetitelja kako domaćih, tako i stranih. V.d. kustosa Ahmed Mehmedović "provest" će nas od zbirke do zbirke, istaknuti značaj eksponata. I, evo, ovde nećemo prepričavati što je sve viđeno u njemu, nego neka ga svi zainteresirani posjete. Naravno, Muzej će napustiti obogaćeni novim saznanjima, kao što je i ono da je Mehmedbeg Ljubišak, gradonačelnik Sarajeva, bio i vrhunski kaligraf. Mogu se pogledati i zbirka za preračunavanje vremena, zbirka vezana za bosansku ulemu, vrijedni rukopisi Kur'ana.

A tu su i predmeti iz svakodnevne upotrebe iz bosanskih kuća i lijepo ženske gradske nošnje, i zbirka tariha i...

Na toj razini, nalazi se i Odjel za restauraciju i konzervaciju starih rukopisa. Restaurator Mevludin Kost znanje je sticao u inozemstvu, a svaki je rukopis priča za sebe, poseban slučaj, kaže nam. Različita su oštećenja i uvijek je to nova priča, novi projekt, novo razmišljanje kako da se radi, koji postupci da se primjeњe. Šablona nema. Sve je uvijek novi izazov.

U ovih 365 dana otkako je biblioteka smještena u novoj zgradi restaurirani su tri knjige i desetak dokumenata.

Motivi na poštanskim markama

Gazi Husrev-beg je poklonio pet ustanova vezanih za knjigu, a danas se u biblioteci nalazi, kako je već istaknuto, vrlo vrijedna rukopisna, tiskana, fotografска, arhivska i druga grada

Dan Gazi Hurev-begove biblioteke obilježilo je i otvorenje izložbe "Islamski motivi na poštanskim markama", koju je svečano otvorio zamjenik reisu-l-uleme IZ-a u BiH Husein ef. Smajić. Sastoji se od poštanskih maraka koje je za biblioteku učinio Ihsan Zulfikarpasić, višestruko nagradjivani filatelist, i poštanskih maraka sa islamskim motivima koje je od 1993. do danas izdalio JP BH Pošta.

Iz prostora nove zgrade, koja je izgrađena na većim dijelom zahvaljujući donaciji Države Katar, u svijet je krenula jedna vrlo lijepa priča, začudna i fascinantna. Angelina Šimić

mskih rukopisa i osmanskih dokumenata najveća u našoj zemlji

Gazi Husrev-begova biblioteka

365 DANA U NOVOJ ZGRADI I 478 GODINA POSTOJANJA

Prvi rođendan u impozantnom i modernom zdanju, u kojemu se čuvaju i neki od rukopisa koje je osobno uvakufio utemeljitelj • Pet hiljada novih članova

Što preteće od troškova za gradnju, neka se za to kupi dobroj knjiga, koje će se upotrebljavati u spomenutoj mreži, da se njima koristi ko bude čitao i da iz njih prepisuju oni koji se bave naukom. Čuju se riječi prilikom projekcije kratkog filma "Čuvar bošnjačkog naslijeđa," kojom 15. siječnja ove godine u sali Gazi Husrev-begove biblioteke zvanično počinje program obilježavanja Dana Gazi Husrev-begove biblioteke. Dva su razloga za to: 365 dana Gazi Husrev-begove biblioteke u novoj zgradi i 478. godina od njena utemeljenja.

Godina utemeljenja

A prije skoro pola milenija, Gazi Husrev-beg, bosanski namjesnik, u Vakufnamu o gradnji Medrese napisanoj 1537. godine, predvidio je, upravo, da od novca koji preteće kupi se dobroj knjiga. Tada je, kažu povijesni izvori, uvakufio osobno nekoliko rukopisa za biblioteku Medrese,

a 1537. smatra se i godinom utemeljenja Gazi Husev-begove biblioteke. Od tih rukopisa koje je uvakufio, neki se i danas čuvaju upravo u biblioteci koja nosi ime po svome utemeljitelju, Gazi Husrev-begu.

U pet stoljeća svoga postojanja, biblioteka je pet puta bivala preseljavana. Tokom agresije na BiH od 1992. do 1995. godine knjige i fondovi su osam puta premještani, a pet stotina najvrednijih rukopisa čuvano je u rezervu Narodne banke. Fond Gazi Husrev-begove biblioteke trenutno broji oko 100.000 bibliotečkih jedinica. Najznačajniji dio fonda predstavljaju rukopisi na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskom jeziku iz islamskih i svih drugih nauka koje su se izučavale kad su ovi rukopisi nastajali. Drugi značajan dio fonda čine kolekcije stare periodike važne za istraživanje kulturne historije BiH, te zbirka osmanskih dokumenata koja se odnosi na historiju BiH u vrijeme osmanske uprave. Posebnost ovih ru-

Uzvanici na obilježavanju godišnjice

Foto: D. TORCHE

Ahmed Mehmedović, specifična zbirka

Bogata gradska ženska nošnja

Svaka knjiga - umjetničko djelo

Ljepota rada starih majstora

Njen značaj za BiH se ogleda u tome da je bibliotečka zbirka islamskih rukopisa i osmanskih dokumenata najveća u našoj zemlji, a kako su tu pohranjeni rukopisi i dokumenti iz različitih biblioteka i privatnih kolekcija, ona je u tom smislu čuvar kolektivne memorije Bošnjaka i ostalih građana BiH. "U ovoj funkciji biblioteke, pored rukopisne zbirke, važna je zbirka dokumenata iz osmanskog perioda. Bez ove zbirke u koju spadaju naprimjer protokoli (sidžili) serijatskih sudova nemoguće je napisati jednu sveobuhvatnu historiju Bosne i Hercegovine. Isto tako se može reći da se bez Arhiva Islamske zajednice koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci ne može napisati jedna historija ove zajednice", kazat će, između ostalog, prof. Karčić, koji je govorio i o karakteru i aktivnostima Gazi Husrev-begove biblioteke, statusu i funkciji i o očekivanjima od GHB-a.

"Važan momenat koji utiče na

status biblioteke je i njeno nedavno pridruživanje Univerzitetu u Sarajevu. Na ovaj način uspostavljena je bliska veza sa Univerzitetom, a studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta su ohrabreni da koriste knjižne fondove biblioteke i dovedu ih u blisku vezu sa nastavno-naučnim procesom. Kaže se da jedan univerzitet čine tri elementa: studenti, nastavnici i knjige. Knjige najviše utiču na rad nastavnika i obrazovanje studenata. Univerzitet u Sarajevu ima svoju univerzitetsku biblioteku. Pridruživanjem Gazi Husrev-begove biblioteke Univerzitetu, bibliotečki fond na koji se oslanja nastavno-naučni proces je ojačan, a biblioteka je našla svoje zasluženo mjesto koje joj pripada kao jednoj od najstarijih naučnih i kulturnih institucija u Bosni i Hercegovini. To, takođe, svjedoči i o izmijenjenoj poziciji Islamske zajednice u bh. društvu", kazao je prof. Karčić.

Gazi Husrev-begova biblioteka

Njen značaj za BiH se ogleda u tome da je bibliotečka zbirka islamskih rukopisa i osmanskih dokumenata najveća u našoj zemlji, a kako su tu pohranjeni rukopisi i dokumenti iz različitih biblioteka i privatnih kolekcija, ona je u tom smislu čuvar kolektivne memorije Bošnjaka i ostalih građana BiH. "U ovoj funkciji biblioteke, pored rukopisne zbirke, važna je zbirka dokumenata iz osmanskog perioda. Bez ove zbirke u koju spadaju naprimjer protokoli (sidžili) serijatskih sudova nemoguće je napisati jednu sveobuhvatnu historiju Bosne i Hercegovine. Isto tako se može reći da se bez Arhiva Islamske zajednice koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci ne može napisati jedna historija ove zajednice", kazat će, između ostalog, prof. Karčić, koji je govorio i o karakteru i aktivnostima Gazi Husrev-begove biblioteke, statusu i funkciji i o očekivanjima od GHB-a.

"Važan momenat koji utiče na

Gazi Husrev-begova biblioteka